

РІВНЕНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет іноземної філології

Кафедра теорії і практики англійської мови та прикладної лінгвістики

ЛУЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра іноземних мов

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ “ОСТРОЗЬКА АКАДЕМІЯ”

Кафедра індосвропейських мов

***“Сучасні проблеми германського та романського
мовознавства”***

Матеріали

третьої Всеукраїнської науково-практичної

заочної конференції

Рівне

2015

ББК 81.0
С 91
УДК 81

Сучасні проблеми германського та романського мовознавства: Матеріали третьої Всеукраїнської науково-практичної заочної конференції, 23-24 квітня 2015 року, Рівне. – 263, [2]с.

До збірника увійшли матеріали третьої Всеукраїнської науково-практичної заочної конференції “Сучасні проблеми германського та романського мовознавства”, присвячені актуальним напрямкам досліджень у галузі філології та методики викладання мов.

Матеріали збірника можуть бути корисними для науковців, дослідників, лінгвістів, аспірантів, пошукувачів, викладачів та студентів вищих мовних навчальних закладів.

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Головний редактор:

Михальчук Наталія Олександрівна – доктор психологічних наук, професор, завідувач кафедри теорії і практики англійської мови та прикладної лінгвістики (Рівненський державний гуманітарний університет).

Заступники головного редактора:

Бігунова Світозара Анатоліївна – кандидат психологічних наук, доцент (Рівненський державний гуманітарний університет);

Деменчук Олег Володимирович – кандидат філологічних наук, доцент (Рівненський державний гуманітарний університет)

ЧЛЕНИ РЕДАКЦІЙНОЇ КОЛЕГІЇ:

Постоловський Руслан Михайлович – кандидат історичних наук, професор, ректор Рівненського державного гуманітарного університету

Ніколайчук Галина Іванівна – кандидат педагогічних наук, професор, декан факультету іноземної філології (Рівненський державний гуманітарний університет);

Ковальчук Інна В'ячеславівна – кандидат психологічних наук, доцент, завідувач кафедри індоевропейських мов (Національний університет “Острозька академія”);

Губіна Алла Михайлівна – кандидат психологічних наук, доцент, в.о. завідувача кафедри іноземних мов (Луцький національний технічний університет);

Воробйова Людмила Михайлівна – кандидат філологічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Калініченко Михайло Михайлович – кандидат філологічних наук, доцент (Рівненський державний гуманітарний університет)

Затверджено Вченою радою Рівненського державного гуманітарного університету (протокол № 8 від 28.03.2015 р.).

За достовірність фактів, дат, назв і т. п. відповідають автори статей. Думки авторів можуть не збігатися з позицією редколегії.

СЕКЦІЯ 2. ТРАДИЦІЙНІ ТА НОВІТНІ АСПЕКТИ ЛІНГВІСТИЧНИХ ТА ЛІТЕРАТУРОЗНАВЧИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Д. О. Бігунов

м.Рівне

КОНФЛІКТ У ХУДОЖНЬОМУ ДИСКУРСІ

Не потребує доказів той факт, що вивчення феномена конфлікту має багатовікову традицію. Як відомо, взаємодія людей, їх контакти часто породжують зіткнення, викликані суперечностями цілей, поглядів, інтересів, точок зору двох сторін тощо, що, на жаль, може призвести до конфліктної ситуації.

Під конфліктом (від лат. *conflictus* – зіткнення) ми розуміємо ситуацію, в якій відбувається зіткнення двох сторін (учасників конфлікту) з приводу розбіжності інтересів, цілей, поглядів, в результаті якого одна зі сторін свідомо і активно діє на шкоду іншій (фізично або вербально), а друга сторона, усвідомлюючи, що зазначені дії спрямовані проти її інтересів, вживає відповідні дії проти першого учасника.

Варто зазначити, що причиною виникнення конфліктної ситуації може бути як конкретний вчинок / дія людини (невербальні збудники конфлікту), так і певна мовна поведінка, що провокує співрозмовника на відкритий конфліктний комунікативний акт (вербальні маркери збудників конфлікту). Протилежність позицій або уявна дія не є елементом розпочатого конфлікту, і також немає конфлікту, якщо діє тільки один учасник. Як зазначає Н.Г. Комлев, конфлікт відсутній у двох випадках: при ідеально злагодженої інтеракції на підставі повної взаємної відповідності стратегічних і тактичних інтересів комунікантів і при відсутності всякого контакту між ними [1, с. 90]. Таким чином, конфлікт можна розглядати, по-перше, як конфлікт ситуативний (або конфлікт ситуацій), який викликаний причиною, пов'язаною з ситуацією спілкування, спонтанне зіткнення, яке, найчастіше, в

решті решт вирішується; по-друге, як конфлікт відносин, який є наслідком ворожого ставлення особистостей однієї до іншої.

Оскільки з мовної точки зору конфлікт нерозривно пов'язаний з поняттям мовної агресії, то перший тип конфлікту можна схематично представити як “агресія → конфлікт” (агресивна мовна поведінка стає причиною конфлікту), а другий тип – “конфлікт → агресія” (ворожі відносини є зовнішнім стимулом для агресивного мовної поведінки).

Таким чином, на основі проведеного аналізу художньої літератури ми виділяємо наступні маркери збудників і маркери вираження конфлікту, що додають мови особливу емоційну напруженість.

I. Фонетико-графічні маркери.

1. Знаки оклику: *Deceit is not my fault!* [3, с. 154]; *My God! How mad I was to love you! What a fool I have been!* [7, с. 118]. Знаки оклику є одним з найбільш частотних маркерів вираження конфлікту.

2. Шрифтові виділення: *“Get out!” said John Robert* [4, с. 225]; *“You are deceitful!”* [3, с. 154]. У даному прикладі курсив (те, що у автора виділено курсивом, ми позначили жирним шрифтом – Д.Б.) показує високу ступінь емоційної напруги мовця. При реальній комунікації ці слова, безумовно, були б вимовлені з особливою інтонацією і з підвищенням тону голосу.

До шрифтових виділень ми також відносимо тире, яке графічно передає паузи в мові, висловлюючи крайню схвильованість говорить: *“No, not – display – I thought he’d go away then – and he did – and Tom was looking in and – then they all started singing –”* [4, с. 430].

Однак тире також може показувати перебивання / переривання мови співрозмовником. Причиною такого перебивання є прагнення або продемонструвати роздратування від почутого, або обуритися. Воно спрямоване на позбавлення опонента права завершити своє висловлювання: *“She is young ... she will have many things –” “Oh, shut up, Bledyard!”* [5, с. 217].

3. Вигуки і вигукові слова (емоційно-імпульсивна реакція людини, яку деякі лінгвісти відносять до одиниці вираження “вокальної міміки”): *Oh, I can not bear to think of it!* [7, с. 118]; *Oh shut up, damn you!* [4, с. 13]. Вигуки є одним з головних засобів актуалізації експресії в мові, це важливі структурні елементи мови, що виконують прагматичну і експресивну функції в висловлюванні. Найбільш часто в конфліктних комунікативних актах зустрічається вигук “*Oh*”.

II. Граматичні маркери.

1. Негативні конструкції (часте вживання негативної частинки *not* і прислівники *never*): *You never do, never, never* [4, с. 9]; *That you are not necessary to Gerald's career. He does not require you* [6, с. 275].

Вживання негативних конструкцій надає висловлюванням особливу категоричність і являють собою словесну реалізацію в агресивній формі емоційних переживань. Найчастіше ці конструкції є грубими відмовами, вимогами або звинуваченнями, реалізують емоції відрази і презирства.

2. Повтори синтаксичних конструкцій: *I will never see you again. I will never think of you. I will never mention your name* [7, с. 118]; *You are not to come near her. You are not to see her again* [4, с. 434]; Такі повтори мають функцію посилення впливу на співрозмовника.

3. Спонукальні оклику пропозиції: *You guard your tongue!* [4, с. 12]; *Speak, sir! .. Answer me!* [6, с. 204].

В екстремальних конфліктних ситуаціях такі пропозиції є мовними актами загрози, як у першому прикладі, або наказу, як у другому прикладі.

III. Лексичні маркери.

До лексичних конфліктогенних маркерів ми відносимо інвективну і низькооцінну лексику. Емоція не називається, а маніфестується в самій семантиці слова, передаючи через таке непряме позначення емоційний стан мовця та його ставлення до співрозмовника. Так, В. І. Шаховський дане мовне явище називає “емоційною номінацією” [2, с. 88]. В основному ця лексика

виражена такими іменниками, як *bitch*, *swine*, *fool* і т.д. : *You bitch – you* – [4, с. 13]; *How can you have been such a crazy irresponsible fool!* [4, с. 282].

Отже, найбільш частим різновидом екстремальних ситуації є конфліктна ситуація. Нами було виділено два типи конфлікту: конфлікт відносин (органічне зіткнення через ворожі відносини особистостей однієї до іншої) і конфлікт ситуацій (спонтанне конфліктне зіткнення, пов'язане з конкретною ситуацією спілкування). Слід зазначити, що в художньому дискурсі найбільш часто зустрічається другий тип, коли мовленнєва взаємодія героїв виражає агресію і ворожість через їх основний конфлікт у творі.

ЛІТЕРАТУРА

1. Комлев Н.Г. Лингво-семантические мотивы возникновения и разрешения межперсонального конфликта / Н. Г. Комлев // Тез. VI всесоюз. симп. по психолінгвістике и теории коммуникации. – М., 1978. – С. 87-99.
2. Шаховский В.И. Категоризация эмоций в лексико-семантической системе языка / В. И. Шаховский. – М : Издательство ЛКИ, 2012. – 208 с.
3. Bronte Ch. Jane Eyre / Charlotte Bronte. – Charnwood: Large Print edition, 1997. – 740 p.
4. Murdoch I. The Philosopher's Pupil / I. Murdoch. – L.: Vintage Classics, 2000. – 576 p.
5. Murdoch I. The Sandcastle / I. Murdoch. – L.: Vintage Classics, 2003. – 324 p.
6. The plays of Oscar Wilde. – L.: Golgotha Press, 2000. – 220 p.
7. Wilde O. The Picture of Dorian Gray / Oscar Wilde. – L.: Wordsworth Editions, 1992. – 224 p.

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ 1. СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ МІЖКУЛЬТУРНОЇ КОМУНІКАЦІЇ ТА КОГНІТИВНОЇ ЛІНГВІСТИКИ

Бігунова С. А., Зубілевич М. І. The Non-Verbal and Verbal Components of Etiquette in Virtual Communication	6
Білоус Т. М. Процеси оптимізації міжкультурної комунікації як особливої форми соціальної взаємодії в контексті сучасного діалогу культур	13
Войтенко І. Г. Мовленнєво-етикетний стереотип у англomовному політичному та економічному дискурсі	17
Воробйова Л. М. Семантика слова: психолінгвістичний аспект	23
Ногачевська І. О. Проблема мовної особистості у контексті творчої діяльності	31
Романюк С. К. Мовленнєвий вплив як прагмалінгвістична проблема.....	37
Самборська І. М. Изучение семантики слова: когнитивно-прагматический аспект.....	44

СЕКЦІЯ 2. ТРАДИЦІЙНІ ТА НОВІТНІ АСПЕКТИ ЛІНГВІСТИЧНИХ ТА ЛІТЕРАТУРОЗНАВЧИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Бігунов Д. О. Конфлікт у художньому дискурсі	49
Валько О. В. Тлумачення терміну “емфаза” у мовознавчих студіях	53
Верьовкіна О. Є. Коментар автора в оповіданнях Р.Дала.....	57
Вєтрова І. М. Лексико-семантичне поле “рух” в англійській та українській мовах.....	63
Вовчук Н. І. Коннотативність поетических новообразований.....	67
Воробйова І. А. Способи утворення оказіональних антропонімів у романах Террі Пратчетта.....	72
Дзюман І. І. Проблема системного вивчення ідіоматичних виразів.....	78
Івашкевич Е. Е. Особливості перекладу О.Логвиненком роману Дж.Д.Селінджера із використанням стратегії «суто авторський переклад».....	82

Касаткіна-Кубишкіна О. В.

До питання структурно-семантичних та граматичних особливостей фразеологічних одиниць з колірним компонентом..... 88

Корженевська О. В.

Комунікативно-прагматичні аспекти вивчення юридичних текстів..... 92

Мороз Л. В., Кисляк О. В.

Значення творчості Романа Бжеського для розвитку сучасного історичного процесу в Україні 99

Мороз Л. В., Шкода Н. В.

Сюжетно – композиційні новації – провідний чинник жанрового розвитку художніх життєписів..... 103

Приходько В. Б.

Інтертекстуальність та переклад 107

Сербіна Т. Г.

Народна афористика в газеті як елемент мовної гри 111

СЕКЦІЯ 3. АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ МЕТОДИКИ ВИКЛАДАННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ

Антоненко Н. Є.

Listening: Problems and Solutions 118

Антюхова Н. І.

До проблеми становлення творчого потенціалу майбутнього вчителя іноземних мов 124

Богачик М. С.

Системотвірні чинники процесу засвоєння англійських комп'ютерних неологізмів студентами педагогічного університету 140

Бойко Н. Г.

Використання пісенного матеріалу у формуванні комунікативної компетенції школярів на уроках іноземної мови..... 144

Джава Н. А.

Gruppenlesen mit vier Strategien – reziprokes Lernen und Lehren 151

Зубілевич М. І., Бігунова С. А.

Природа виникнення та класифікація порушень граматичної правильності англійської писемної комунікації 154

Кіндрат Н. П.

Використання можливостей інтернету при дистанційному навчанні..... 158

Кочубей О. С.

Запровадження компетентнісного підходу у підготовці фахівців з вищою освітою..... 165

Моргачова І. В.

До проблеми становлення професійної компетентності майбутніх юристів..... 174

Мороз Л. В.

Polemik: Bildung gegen Ausbildung..... 180

Мороз Л. В., Новосад Н. І.	
Die Stunde der Individualität in der Pädagogik.....	186
Мороз Л. М.	
Педагогічна інтерпретація філософії виховання німецькими просвітниками.....	190
Перішко І. В.	
Аспекти необхідності підготовки майбутніх маркетологів до іншомовного спілкування для туристичної діяльності.....	193
Трофімчук В. М., Дуброва А. С.	
Раціональне використання рідної мови під час навчання іноземної.....	197
Федоришин О. П.	
Формування позитивної мотивації до вивчення іноземної мови на початковому етапі.....	200

СЕКЦІЯ 4. ЗІСТАВНА ЕТНОЛІНГВІСТИКА ТА ТЕРМІНОЛОГІЯ В АСПЕКТІ МОВНИХ ТА КОНЦЕПТУАЛЬНИХ КАРТИН СВІТУ

Байло Ю. В.	
Транстермінологізація англійських термінів військової справи.....	204
Деменчук О. В.	
Perception Vocabulary in English, Polish and Ukrainian: a Cognitive-Onomasiological Approach.....	206
Замашна С. М.	
Особливості комунікативної поведінки англійського й українського народів.....	215
Івашкевич Е. З.	
The Structure of Social Intellect of the Person.....	222
Калініченко М. М.	
Творчість Емілі Дікінсон в дискурсі популярної жіночої літератури Сполучених Штатів першої половини ХІХ сторіччя.....	225
Константинова О. В.	
Двокомпонентні термінологічні словосполучення англійської термінології оподаткування.....	227
Михальчук Н. О., Чала Ю. М.	
Особливості впливу французьких запозичень на динаміку лексичної системи англійської мови.....	233
Ярута Н. П.	
Особливості нових лінгвістично-політичних досліджень в Україні.....	248
Яцюрик А. О.	
The study of productive or “problem” thinking.....	256
ІНФОРМАЦІЯ ПРО АВТОРІВ.....	260